

Eesti Vabariigi Põhiseadusliku Assamblee

k ü m n e s i s t u n g

29.oktoober 1991

Juhataja: Tere päevast, lugupeetud eksperdid! Kell on 16 ja vastavalt meie tööplaanile on meil meeldiv võimalus eeloleva 3 tunni jooksul teha kokkuvõtteid möödunud kahest tööpäevast. Aga kõigepealt kohaloleku kontroll. Meid on kohal 28. Ilmselt on pingutav töö ekspertidega mõjunud Assamblee ridadele väga tugevasti. Meil on põhjust alustada tänast istungit ühe väga üldise hinnanguga kahele möödunud tööpäevale. Ma arvan, et te kõik nõustute minuga, et nende kahe päeva jooksul oli igal assambleeliikmel, kõigil toimkondadel võimalus pöörduda oma probleemidega väga autoriteetse kogu, Euroopa Nõukogu ekspertkomisjoni poole. Nende kahe päeva jooksul oli kõigil assambleeliikmetel ja toimkondadel võimalus konsulteerida nelja Euroopa riigi ja Kanada õigusspetsialistidega. Püüaksimegi nende tundide jooksul, mil meil on veel võimalik kasutada Euroopa Nõukogu ja mitmete välisriikide spetsialistide abi, panna punkti ekspertkonverentsile, mis toimus 28.-29.oktoobril Tallinnas.

Lepime oma töö osas täna kokku selliselt, et kõik eksperdid saavad sõna nende ettepanekute ja järelduste esitamiseks, mis on tekkinud 2 päeva jooksul. Ma arvan, et me ei peaks tänast istungit muutma küsimuste-vastuste õhtuks, küll aga oleks õigem, kui teematoimkonnad, kellel on küsimusi ekspertidele, edastaksid need ekspertidele töö käigus ja eksperdid vastaksid puldist teie poolt pisut varem esitatud küsimustele.

Juhataja: Lugupeetud kolleegid, kas mõnel toimkonnal on selliseid küsimusi, mida oleks vaja praegu esitada härra Harremoesile? Need kaks päeva on vist tõesti möödunud väga viljakalt, sest küsimusi ei ole.

Järgmisena annan sõna Rootsi parlamendi liikmele härra Ragnemalmile. Mr. Ragnemalm, palun.

Juhataja: Täna. Kas on küsimusi? Ei ole. Järgmisena saab sõna Euroopa Nõukogu ekspertkomisjonist härra Klaus Bernholdt Austraaliast.

Juhataja: Tänan. Ka mister Bernholdtile ei ole küsimusi. Meie read tunduvad olevat tihenenud. Mul on palve veel kord viia läbi kohaloleku kontroll. Kohal on 33. Tänan.

Järgmisena on mul meeldiv võimalus anda sõna Euroopa Nõukogu ekspertkomisjoni liikmele härra Mattew Russellile.

Juhataja: Tänan teid väga, mister Russell. Lugupeetud kolleegid! Mäletan härra Russellii esinemistest, et ta ei esinda mitte üksnes Euroopa Nõukogu eksperte, vaid ka üht Euroopa Nõukogu juures töötavat organit. Ka hr. Russellile pole küsimusi.

Järgmisena annan sõna Euroopa Nõukogu eksperdile härra A.Suvinrantale, kes on Soome halduskohtu president. Mister Suvinranta, palun.

Juhataja: Tänan, mister Suvinranta. Möödunud kahe tööpäeva jooksul on assambleeliikmetel ja toimkondadel olnud võimalik tööd teha mitte üksnes koos Euroopa Nõukogu ekspertidega, vaid meil on abiks olnud eksperdid Saksamaalt, Prantsusmaalt, Taanist ja Kanadast.

Järgmisena annangi sõna Kanada Yorki Ülikooli professorile mister MacPhersonile, palun.

Juhataja: Tänan. Küsimusi ei ole. Järgmisena annan sõna härra Peter Germerile. Tuletan meelde, et härra Germer on riigiõiguse professor, Taani Arhuse Ülikooli professor, ta on juba mõnda aega seotud Eestiga, abistades Eesti välisministeeriumi. Palun, mister Germer.

Juhataja: Ka härra Germerile ei ole küsimusi. Kes assambleeliikmetest soovib sõna? Seni kuni selgub, kas assambleeliikmetest keegi soovib sõna võtta, ma toon teieni mõned teated. Kõigepealt tuletan meelde, et homme kella 10-ks peaksid teematoimkondadele olema esitatud ettepanekud ja märkused põhiseaduse projekti kohta, nii me ju leppisime kokku. Homme kella 10-ks. Ja teiseks. Mul on palve kõikide toimkondade esindajatele. Kui me oleme lõpetanud täiskogu istungi siin saalis, siis palun koguneda juhatusse juurde, meil tuleb koos pisut nõu

Eesti Vabariigi Põhiseadusliku Assamblee

k ü m n e s i s t u n g

29.oktoober 1991

Juhataja: Tere päevast, lugupeetud eksperdid! Kell on 16 ja vastavalt meie tööplaanile on meil meeldiv võimalus eeloleva 3 tunni jooksul teha kokkuvõtteid möödunud kahest tööpäevast. Aga kõigepealt kohaloleku kontroll. Meid on kohal 28. Ilmselt on pingutav töö ekspertidega mõjunud Assamblee ridadele väga tugevasti. Meil on põhjust alustada tänast istungit ühe väga üldise hinnanguga kahele möödunud tööpäevale. Ma arvan, et te kõik nõustute minuga, et nende kahe päeva jooksul oli igal assambleeliikmel, kõigil toimkondadel võimalus pöörduda oma probleemidega väga autoriteetse kogu, Euroopa Nõukogu ekspertkomisjoni poole. Nende kahe päeva jooksul oli kõigil assambleeliikmetel ja toimkondadel võimalus konsulteerida nelja Euroopa riigi ja Kanada õigusspetsialistidega. Püüaksimegi nende tundide jooksul, mil meil on veel võimalik kasutada Euroopa Nõukogu ja mitmete välisriikide spetsialistide abi, panna punkti ekspertkonverentsile, mis toimus 28.-29.oktoobril Tallinnas.

Lepime oma töö osas täna kokku selliselt, et kõik eksperdid saavad sõna nende ettepanekute ja järelduste esitamiseks, mis on tekkinud 2 päeva jooksul. Ma arvan, et me ei peaks tänast istungit muutma küsimuste-vastuste õhtuks, küll aga oleks õigem, kui teematoimkonnad, kellel on küsimusi ekspertidele, edastaksid need ekspertidele töö käigus ja eksperdid vastaksid puldist teie poolt pisut varem esitatud küsimustele.

Juhataja: Lugupeetud kolleegid, kas mõnel toimkonnal on selliseid küsimusi, mida oleks vaja praegu esitada härra Harremoesile? Need kaks päeva on vist tõesti möödunud väga viljakalt, sest küsimusi ei ole.

Järgmisena annan sõna Rootsi parlamendi liikmele härra Ragnemalmile. Mr. Ragnemalm, palun.

Juhataja: Täna. Kas on küsimusi? Ei ole. Järgmisena saab sõna Euroopa Nõukogu ekspertkomisjonist härra Klaus Bernholdt Austraaliast.

Juhataja: Täna. Ka mister Bernholdtile ei ole küsimusi. Meie read tunduvad olevat tihenenud. Mul on palve veel kord viia läbi kohaloleku kontroll. Kohal on 33. Täna.

Järgmisena on mul meeldiv võimalus anda sõna Euroopa Nõukogu ekspertkomisjoni liikmele härra Matthew Russellile.

Juhataja: Täna teid väga, mister Russell. Lugupeetud kolleegid! Mäletan härra Russell'i esinemistest, et ta ei esinda mitte üksnes Euroopa Nõukogu eksperte, vaid ka üht Euroopa Nõukogu juures töötavat organit. Ka hr. Russellile pole küsimusi.

Järgmisena annan sõna Euroopa Nõukogu eksperdile härra A. Suvirantale, kes on Soome halduskohtu president. Mister Suviranta, palun.

Juhataja: Täna, mister Suviranta. Nõudunud kahe tööpäeva jooksul on assambleeliikmetel ja toimkondadel olnud võimalik tööd teha mitte üksnes koos Euroopa Nõukogu ekspertidega, vaid meil on abiks olnud eksperdid Saksamaalt, Prantsusmaalt, Taanist ja Kanadast.

Järgmisena annangi sõna Kanada Yorki Ülikooli professorile mister MacPhersonile, palun.

Juhataja: Täna. Küsimusi ei ole. Järgmisena annan sõna härra Peter Germerile. Tuletan meelde, et härra Germer on riigisõiguse professor, Taani Århusi Ülikooli professor, ta on juba mõnda aega seotud Eestiga, abistades Eesti välisministeeriumi. Palun, mister Germer.

Juhataja: Ka härra Germerile ei ole küsimusi. Kes assambleeliikmetest soovib sõna? Seni kuni selgub, kas assambleeliikmetest keegi soovib sõna võtta, ma toon teieni mõned teated. Kõigepealt tuletan meelde, et homme kella 10-ks peaksid teematoimkondadele olema esitatud ettepanekud ja märkused põhiseaduse projekti kohta, nii me ju leppisime kokku. Homme kella 10-ks. Ja teiseks. Mul on palve kõikide toimkondade esindajatele. Kui me oleme lõpetanud täiskogu istungi siin saalis, siis palun koguneda juhatusse juurde, meil tuleb koos pisut nõu

pidada, milline saab olema neljapäevase istungi päevakord ja kuidas töö neljapäeval ja reedel hakkab toimuma. Palun, kas on sõnasoovijaid? Paistab, et pole. Palun lubage mul Assamblee juhatajana öelda mõned sõnad puldist.

Lugupeetud eksperdid! Lugupeetud assambleeliikmed! Kaks väsitavat tööpäeva jäävad jälle seljataha ja ma tahaksin loota, et need kaks päeva on viinud meid Eesti vabariigi põhiseaduse projekti valmimisele lähemale. Ekspertide esinemisest võis jääda mulje, et nende kahe tööpäeva jooksul said eksperdid rohkem kasu kui assambleeliikmed. Kui see tõepoolest on nii, eks see ole siis ka väike kriitika meie kohta. Ma ei tahaks siiski sellise hinnanguga päri olla ja leian, et see kasu, mida Eesti poliitikud, Põhiseadusliku Assamblee liikmed nendest kahest päevast said, ei kajastu ainult eilses ja tänases päevas, vaid arvan, et see kasu kajastub Eesti Vabariigi põhiseaduses, mis loodetavasti lähitulevikus Eesti Vabariigi kodanike poolt vastu võetakse.

Ma tahan samuti loota, et need kaks tööpäeva ei ammenda ei Põhiseadusliku Assamblee ega Eesti poliitikute suhteid Euroopa Nõukogu ja selle nõukogu mitmesuguste organitega. Ma tahan samuti loota, et need kaks tööpäeva olid heaks aluseks suhete loomisel paljude Euroopa demokraatlike riikide, aga samuti Kanada õigusteadlastega. Ma tahan loota, et need suhted, mis sõlmiti eile ja täna, on kasulikud mõlemale poolele. Lugupeetud kolleegid, lubage mul teie nimel tänada isiklikult härra Eric Harremoesi. Ma arvan, et paljus on Euroopa Nõukogu ekspertdelegatsiooni saabumine Eestisse just härra Harremoesi teene ja sellepärast talle eriline tänu. Samuti soovin avaldada siirast tänu kõigile nendele Euroopa Nõukogu ekspertidele, kes saabusid Eesti Vabariiki selleks, et osutada omakasupüüdmatut abi nende õiguslike, aga kindlasti ka poliitiliste probleemide lahendamisel, millega me Põhiseaduslikus Assamblees maadleme. Ma soovin siiralt tänada nii Saksamaa, Taani kui ka Kanada õiguseksperthe, õigusteadlasi, kes tulid meile appi selles raskes ja siiras töös, millega meie, assambleeliikmed, oleme seotud. Mul on kahju, et meil ei ole võimalik praegu vahetult tänada Saksa põhiseaduse kohtu presidenti härra Roman Herzogi, tema tööd nõudsid tema tagasisõitu. Kuid ma arvan, et selle tänu me saame talle läkitada. Veel kord kõigi teie poolt

suur tänu nii Euroopa Nõukogule kui ka ekspertkomisjonile, kes härra Harremoese juhtimisel meid kahel päeval abistas, samuti suur tänu Saksamaa, Prantsusmaa, Taani ja Kanada ekspertidele, kes olid meil kahel raskel tööpäeval abiks. Lubage mul teie nimel suruda meie külaliste-ekskertide kätt. Tänan.

A P L A U S

Juhataja: Lugupeetud kolleegid, ma tahan teie tähelepanu lõpetuseks juhtida veel sellele, et ükski nii vajalik ja kena üritus, nagu toimus siin majas kahe päeva jooksul, ei leia aset muidu, kui ei oleks kas Põhiseaduslikul Assambleel või toimkondadel abimehi. Ma arvan, et teie tänu aplausi näol on ära teeninud nii tõlgid (ma arvan, et nende tööpäevad olid üsna väsitavad), kui ka need Assamblee teenistused eesotsas pr. Anu Laidoga ja välisministeeriumi teenistused, kes ekspertkonverentsi teokssaamisele kaasa aitasid. Tänan väga. (Aplaus).

Lugupeetud kolleegid, sellega on meie tänane istung lõppenud. Ülemnõukogu ja Assamblee juhtkond kohtub ekspertidega täna kell kaheksa ja eksperdid lahkuvad täna õhtul, Euroopa Nõukogu eksperdid ka homme edasi Riiga. Tänan teid! Me kohtume homme, tehes tööd toimkondades, kell 10 ja neljapäeval kell 11 uuesti täiskogu istungil. Kohtumiseni.